

Nous serveis en la divulgació científica en ciències de la salut

Merino Márquez, Ana Maria; Catalan Vega, Marcos; Semaan Llurba, Silvia; Martín Castro, Alicia; Fortuny Benaiges, Marta
Biblioteca Sant Joan de Déu. Departament de Gestió del Coneixement i Comunicació Científica

Introducció

La divulgació sempre ha estat una tasca inherent als serveis de les biblioteques. En el cas de la divulgació científica, les biblioteques universitàries han tingut un rol fonamental i l'àmbit i entorn han estat propicis per a la difusió i socialització del propi coneixement (1) molt lligat a la disseminació i comunicació de la producció científica institucional.

L'objectiu d'aquesta comunicació és presentar els nous serveis i/o projectes de divulgació científica engegats o amb la implicació i col·laboració de la Biblioteca Sant Joan de Déu en el transcurs del 2018 i 2019.

Materials i mètode

La Biblioteca Sant Joan de Déu com a servei dins del Departament de Gestió del Coneixement i Comunicació Científica de la Fundació de Recerca Sant Joan de Déu es va proposar al 2018 engegar una sèrie de serveis propis, així com col·laborar en nous serveis d'altres Unitats per a promoure la divulgació del coneixement científic de la Institució.

D'aquest interès s'han desenvolupat 3 nous serveis amb l'objectiu principal de divulgar i comunicar a la societat en general el coneixement de les nostres Institucions, on parlem bàsicament de l'Hospital Sant Joan de Déu Barcelona, Parc Sanitari Sant Joan de Déu, Fundació de Recerca Sant Joan de Déu i Campus Docent Sant Joan de Déu.

Resultats

1 Divulgació de resultats de la recerca a través de la producció científica

OBJECTIU: divulgar els resultats de la recerca que es realitza als centres de Sant Joan de Déu amb la finalitat d'arribar a la societat i al públic en general i especialitzat. I que aquests sigui coneixedors de la investigació i dels avenços s'estan duent a la Institució.

DESTINATARIS: professionals i investigadors de Sant Joan de Déu i de centres externs; així com públic i societat en general.

MÈTODE: la Biblioteca, que és el servei encarregat de gestionar la producció científica de la Institució, selecciona les publicacions en base a criteris de impacte i de contingut. En base a aquestes es coordina i treballa en equip amb els diferents departaments de Comunicació dels centres de Sant Joan de Déu, els quals realitzen la divulgació a través dels diferents canals de comunicació: web, notes de premsa, butlletins, xarxes socials, etc.

VALORACIÓ: aquest projecte que es va impulsar inicialment a l'Hospital SJD Barcelona, s'ha estès a la resta de centres en detectar les oportunitats que genera a nivell de difusió del coneixement científic i de repercussió i posicionament de la Institució.

2 Tallers divulgatius de fonts fiables i segures a internet per a pacients i famílies

OBJECTIU: donar a conèixer les fonts fiables i segures a internet en ciències de la salut, així com saber distingir entre notícies fiables i "fake news".

DESTINATARIS: pacients i famílies de pacients.

MÈTODE: des del Departament de Comunicació Científica es va sol·licitar als investigadors de Sant Joan de Déu, la realització d'activitats per la Nit de la Recerca al setembre de 2019. La Biblioteca, sensible a la necessitat de molts pacients que cerquen informació a Internet sobre la seva malaltia, però sobretot de pares i mares que s'han convertit en les persones més interessades en cercar informació científica i de qualitat sobre la malaltia dels seus fills, van pensar en presentar aquest taller, que va ser seleccionat pels organitzadors com a ponència.

VALORACIÓ: la percepció del taller per part dels participants del mateix, biblioteca i públic assistents, va ser tan positiva que l'equip de Biblioteca ha pensat en desenvolupar-la a través d'altres formats propis Institucionals. En aquest sentit s'ha pensat en un nou servei pilot de la Biblioteca dins del nou projecte de "Biblioteca social" de l'any 2020.

3 Medicina gràfica: còmics i salut mental

OBJECTIU: col·laborar en projectes de medicina gràfica amb l'objectiu de promoure la participació i la producció cultural com agent de salut i de benestar de la població en general, així com desenvolupar espais de divulgació que facilitin la integració de les persones amb malaltia mental i la desestigmatització de la mateixa.

DESTINATARIS: pacients i professionals del Parc Sanitari, però també la comunitat en l'entorn del territori.

MÈTODE: aquest projecte propi del Parc Sanitari de Sant Joan de Déu, en el qual es va sol·licitar la col·laboració de l'equip de Biblioteca per realitzar bàsicament 3 funcions: 1) Seleccionar i catalogar els còmics que es posaran a disposició dels pacients en un espai de Biblioteca de pacients. 2) Seleccionar, gestionar i promocionar entre els professionals de centre còmics relacionats amb salut dins de l'espai de Biblioteca de professionals. 3) Contactar amb editorials per facilitar donacions.

VALORACIÓ: la recepció per part de pacients i professionals ha estat molt positiva, destacant el paper del còmic com a eina que permet al professional entendre com es viu la malaltia d'una forma que va més enllà del que expliquen els pacients.

Conclusions

La Biblioteca Sant Joan de Déu en la seva funció de disseminació científica, i també gràcies a estar integrada dins del Departament de Gestió del Coneixement i Comunicació Científica, està assolint cada cop més un paper rellevant en la divulgació científica de la Institució. Tanmateix, el més important en aquest sentit no és crear dins la Biblioteca serveis i projectes nous en aquest àmbit, que també, sinó estar alerta i disponible a les possibles col·laboracions internes i externes que facilitin aquesta divulgació a la societat.

El servei de Biblioteca és conscient que aquests serveis, projectes i col·laboracions estan en diferents graus d'implantació i que, per tant, requeriran d'un grau d'assentament i consolidació que ens permetin en un futur proper una avaluació dels resultats i de l'aportació dels mateixos. Malgrat això, el retorn que s'ha rebut fins ara ha estat molt positiu, tant part del públic en general com dels professionals implicats.

Bibliografia

1. Martín SG, Angelozzi, SM. La biblioteca universitària: su rol en la comunicació de la ciencia. 2012 . Comunicació presentada a: I Congreso de Comunicación Pública de la Ciencia (COPUCI); 2012 septiembre 14-16; Córdoba.

